

Asia: VN/30737/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston päätökseksi huoltovarmuuden tavoitteista

Lausunto

Lausunnot lukuun 1. Johdanto

Ei lausuttavaa

Lausunnot lukuun 2. Huoltovarmuuden toteuttamisen lähtökohdat

Ei lausuttavaa

Lausunnot lukuun 3. Kehittämiskohteiden taustat ja tavoitteet

3.1 Huoltovarmuuskriittinen infrastruktuuri

Yhteiskunnan toimintojen sähköistyessä ja digitalisoituessa, kotien huoltovarmuuden turvaamisessa on tulisijalla suuri merkitys. Päälämmitysmuodot joutuvat tukeutumaan pääsääntöisesti sähköisiin ratkaisuihin tavalla tai toisella. Olemassa olevaa sähköstä riippumatonta tulisijakantaa on tärkeää pitää yllä ja vahvistaa. Uudisrakentamisessa olisi tärkeää huomioida rakennuksen huoltovarmuuteen liittyvät asiat sisällyttämällä niihin tulisija/tulisija-piippuvaraus. Esimerkiksi Norjassa on edellytys rakennusluvan myöntämiselle, että rakennukseen tulee savupiippu. Toimiva ja kattava tulisijaverkosto on merkittävä huoltovarmuutta lisäävä tekijä, joka pidetään yllä säännöllisellä nuohouksella ja huollolla. EU- tasolla suunnitelmissa olevat tulisijan asemaan liittyvät heikennykset energiamerkintöihin liittyen ovat osaltaan vaarassa romahduttaa tärkeää huoltovarmuusverkostoa tulevaisuudessa. Tähän tarvitsemme vahvaa kansallista näkemystä ja tulisijojen roolin säilyttämistä osana kansallista huoltovarmuusverkostoa.

3.3 Kansalaisvarautuminen

Energiaomavaraisuutta ja huoltovarmuutta voidaan turvata järkevällä ja oikeaoppisella tulisijan käytöllä sekä varautumisella tulisijassa käytettävien polttoaineiden osalta. Kansalaisille suunnattu opastus ja neuvonta myös tulisijojen oikeaoppisesta käytöstä ovat avainasemassa varauduttaessa mahdollisiin häiriötilanteisiin. Tieto, osaaminen, harjoittelu ja luottaminen omiin kykyihin kriisitilanteessa ovat merkittäviä tekijöitä lisäämään myös kansalaisten henkistä kriisinkestävyyttä.

Lausunnot lukuun 4. Toimialakohtaiset huoltovarmuustavoitteet ja kehittämiskohteet

4.1 Energiahuolto

Tulisija on ainoa sähköstä riippumaton laite, jolla voidaan lämmittää rakennusta ja kypsentää ruokaa. Tulisija on tärkeä tukilämmitysmuoto ja varalämmönlähde sähkökatkojen aikana ja tulevaisuudessa on huomioitava myös säiden ääri-ilmiöiden lisääntyminen. Puuenergia on varastoitunutta aurinkoenergiaa. Sopivan kokoisella tulisijalla voidaan tuottaa jopa puolet rakennuksen lämmitystarpeesta (VTT- tutkimusprojekti 2014: Tulisijojen lämmönluovutus ja hyötysuhteet erilaisissa käyttötapauksissa, Pekka Tuomaala, Ari Laitinen & Mikko Virtanen). Tukilämmitysmuotona se tuo lisävarmuutta, jos esimerkiksi päälämmitysmuodon lämpöenergiantuotto pienenee tai häiriintyy muun muassa kovien pakkasjaksojen aikana.

Sähkön kokonaistuotannossa uusiutuvien energialähteiden osuus kasvaa jatkuvasti, joka osaltaan vaikuttaa siihen, että sääolosuhteiden vaihtelevuus varsinkin talvella vaikuttaa sähkön saatavuuteen sekä hintoihin. Talvella pakkassäällä esimerkiksi tuulet ovat yleensä hyvin vähäisiä ja siten tuulivoiman avulla ei pystytä tuottamaan täydellä teholla sähköä. Tällaisina aikoina tulisijojen merkitys lämmönlähteenä korostuu vielä entisestään.

Suomessa on noin 1,27 miljoonaa nuohottavaa kiinteistöä, joista asuinrakennuksia on 75 ja vapaa-ajan asuntoja 25 prosenttia. Nuohottavia tulisijoja Suomessa on noin 2,2 miljoonaa ja niillä tuotetaan vuosittain 15 TWh energiaa (OL3 noin 12 TWh/vuosi). Kiukaiden kanssa määrä nousee 3,5 miljoonaan.

Kovilla pakkasilla tulisijat tasaavat sähkön kulutuspiikkejä ja parantavat omalta osaltaan myös sähköverkon toimivuutta ja kestävyyttä kuormituksen aiheuttamia jakeluhäiriöitä vastaan. Mahdollisissa häiriötilanteissa tulisijoja voidaan käyttää myös kosteuden poistoon sisäilmasta ja ilman kierrättämiseen.

Näin ollen voitaneen todeta, että tulisijojen käyttö häiriötilanteiden aikana, säästää rakennuskantaa vaurioilta, jotka kansantaloudellisesti rasittaisivat rakennusten omistajia merkittävien korjauskustannusten sekä maksettujen vakuutuskorvausten kautta.

Tulisijojen käyttö parantaa kansallista energiaomavaraisuutta muiden toimenpiteiden rinnalla. Tulisijat tulisi arvottaa kriisivalmiuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta, tulisijat ovat tähän fyysinen vakuutus.

Lausunnot lukuun 5. Huoltovarmuustoiminnan rahoitus ja kehitys

Ei lausuttavaa

Lausunnot lukuun 6. Valtioneuvoston tavoitteiden seuranta

Ei lausuttavaa

Muut selontekoa koskevat yleiset kommentit

Ei lausuttavaa

Murtokare Hannu
Nuohosalan Keskusliitto ry